

DEOEC CSALÁDORVOSI TANSZÉK

FRISS SZEMMEL

HOGYAN LÁTJÁK ORVOSTANHALLGATÓK AZ ALAPELLÁTÁS AKTUÁLIS KÉRDÉSEIT?

DR. SIRÓ BÉLA

Ezen írást szerzője egy cikksorozat bevezetőjének szánja, amelyben ismerteti a cikkek megszületésének közös szempontjait és körülményeit.

A diplomamunka készítés kötelezettségének újra-bevezetése (1985) óta e sorok írója témavezetőként olyan témákat kínált fel kidolgozásra, amelyek az alapellátással és a gyakori betegségek ellátásával kapcsolatosak, tehát gyakorlati jelentőségük nagy. E diplomamunkák minden esetben interjú módszerrel végzett felméréseken alapultak. A felméréseknek két típusa volt. Az egyikben valamely népbetegségben szenvedő *betegket* kérdezett meg a diplomamunka írója betegségükkel kapcsolatos ismereteik felmérése céljából, a másik típusú felmérés *családorvosok* körében történt, többnyire arról hogy milyenek a lehetőségeik, ill. mik a problémáik valamely népbetegség ellátásával kapcsolatban.

Témavezetőként mindkét diplomamunkatípus esetében igyekeztem úgy összeállítani a kérdőíveket hogy azok azonos logikával szolgáltatassanak adatokat a különböző betegségekre vonatkozóan.

A *családorvosok körében végzett felmérések* tartalmaztak egy kérdéscsoportot magukra a családorvosokra vonatkozóan: a diploma megszerzése óta eltelt, ill. az adott praxisban és az esetlegesen más munkakörben eltöltött időt, egyéb szakképzettségeiket. Egy másik kérdéscsoport praxisukra vonatkozott: kártyaszám, kormegoszlás, gazdasági viszonyok, a praxisban ellátott egyének foglalkoztatási viszonyai (mezőgazdaság, ipar). További kérdésekkel általában kérdeztünk rá a páciensek compliance-ére, az önkezelők, az alternatív gyógymódokat igénybe vevők becsült arányára, valamint a családorvos vélekedésére ezekről a gyógymódokról. Ezután következtek az adott témára vonatkozó kérdések: diagnosztikus és terápiás lehetőségei, munkakapcsolata az ambuláns és kórházi szakorvosokkal, nehézségei, miben lenne szükséges változtatni, stb. Az egyes kollégák bevonása során szervezési okokból tekintettel voltunk a diplomamunka készítőjének lakhelyére és arra, hogy a megkérdezettek között legyen

nagyvárosi, kisvárosi, falusi, ill. olyan orvos is, aki több kis helységben praktizál. Az orvosi interjúk felvétele előtt biztosítottuk a kollégákat a teljes anonimitásról és kértük őket, hogy a témával kapcsolatos negatív tapasztalataikat, esetleges elégedetlenségüket, valamint javaslataikat is mondják el. A felkért kollégák készséggel álltak rendelkezésre. Minden megkérdezettnek volt lehetősége a kérdések megválaszolásán túl elmondani azt, amit az adott témával kapcsolatban még fontosnak tartott.

A betegek általában kedvezően fogadták a körükben végzett felméréseket. Természetesen akadtak köztük türelmetlen, ellenséges magatartású egyének is, bár a részvételt végül ezek is vállalták.

Az orvostanhallgatók számára a disszertáció elkészültén túl többlet hozadéka is volt az elvégzett munkának. A dolgozat elkészültével vagy a védés után mindegyikük spontán elmondta, hogy tanulságos volt számára a megismerkedés és kollegiális kapcsolat a praxisban dolgozó kollégákkal, másként látja az alapellátást, az abban folyó munkát mint eddigi graduális képzése folyamán. Aki már a téma kiválasztása előtt a családorvoslást választotta életcéljául, azt megerősítette ezirányú döntésében, de aki a gyakorló orvoslás más területét célozta meg, az is úgy érezte hogy későbbi munkájában hasznosítani tudja tapasztalatait. Azok a disszertánsok akik betegek körében végeztek felmérést, szintén hasznosíthatónak tartották tapasztalataikat. Először tudtak orvosszerepben, önállóan kapcsolatot teremteni nagyobb számú beteggel, ráadásul semleges közegben. Ilyesmire a graduális képzés keretén belül a klinikumok gyakorlati oktatása folyamán nincs mód.

Az interjúkba bevont családorvos kollégáktól is kaptunk visszajelzéseket, érthető módon persze csak esetenként. Ők sem találták haszontalannak, hogy egy-egy problémakört át kellett tekinteniük.

Egyetlen negatív tapasztalatunk volt, ami szerfelett tanulságos. Az egyik disszertáns arról készített felmérést, hogy a betegek szexuális problémáinak megoldásában mennyiben képesek segíteni a családorvosok. Ez volt